

نسخه نویسی در یک نگاه

«قسمت پانزدهم»

مقدمه:

در قسمتهای گذشته موارد متعددی از چگونگی بکارگیری اشکال مختلف دارویی را در غیر جای خودشان بررسی نمودیم. در این قسمت به موارد دیگری از این مسأله اشاره کرده و مطلب را پی می گیریم.

مورد ششم - آمپول استروژن:

استروژن کونژوگه که جزء داروهای هورمونی بوده، به سه فرم قرصی، آمپول لیوفیلیزه و کرم واژینال در طرح ژنریک وجود دارد. فرم تزریقی این دارو در درمان خونریزیهای غیرطبیعی رحم (ناشی از عدم

دارو باقی می‌مانند، اریتم مولتی فرم، اریتم گرهی، ریزش موی سر، هیرسوتیسم (رویش غیرطبیعی مو) و خونریزی پوستی می‌باشد.

با توجه به مطالب گفته شده و با در نظر گرفتن این نکته که فرم تزریقی هر دارویی برای مصارف اورژانس و حالاتی است که بیمار قادر به استفاده از فرم خوراکی دارو نیست و با توجه به عوارض پوستی ذکر شده، چرا از فرم تزریقی در ترکیبات پوستی استفاده می‌شود، مسأله‌ای است که نیاز به بررسی دارد. برای روشن شدن مطلب به دو نمونه زیر اشاره می‌کنیم:

تبادل هورمونی) در صورتی که اختلال منشاء عضوی نداشته باشد، مصرف می‌گردد. آمپول استروژن کتزوگه بدلیل اینکه قابل تزریق در ورید نیز می‌باشد در موارد خونریزیهای حاد رحم جنبه صددرصد اورژانس داشته و می‌تواند جان بیماری را از مرگ نجات دهد. مصرف طولانی استروژنها خطر ابتلا به سرطان آندومتر را بالا می‌برد. اصولاً عوارض جانبی استروژنها زیاد بوده و عوارض پوستی آنها عبارت از: کلوآسما (رسوب زیاد ملانین)، ملاسما (پیگمانتاسیون سیاه‌رنگ پوستی) که حتی بعد از قطع

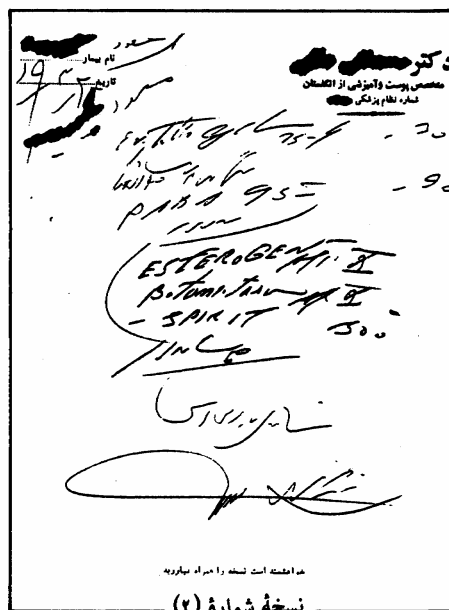
Handwritten notes and signatures on a form:

دکتر [Redacted]
تخصص: [Redacted]
تلفن: [Redacted]
منزل: [Redacted]
Dr. [Redacted]
DERMATOLOGIST FROM
LONDON UNIVERSITY
TEL. OFFICE [Redacted]
تهران - [Redacted]
ساحتمان اطباء
ADDRESS, NO. [Redacted]
[Redacted] AVE)

Handwritten signatures and notes on the right side:
ع. س. س. [Redacted]
کاظم [Redacted]
① [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
① [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

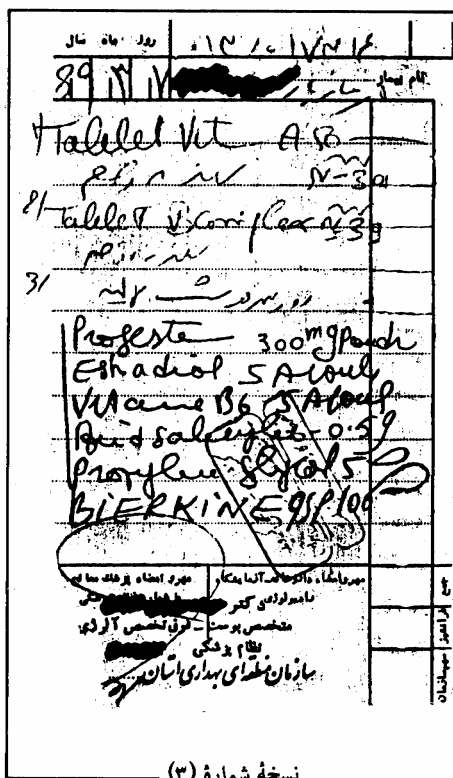
نسخه شماره (۱)

چون هدف این سری مطالب انگیزه‌های علمی نیست، فقط این نکته را متذکر می‌شویم که آیا بکار بردن آمپول استروژن کنژوگه در ترکیب پوستی، نادیده گرفتن مصرف صحیح دارو در یک سیکل طبیعی دارو درمانی نیست، و آیا نسخه کردن چنین داروی حساسی در ریزش مو کمک به مصرف نابجا و بی‌رویه دارو نمی‌باشد. علی‌ایحال تا زمانی که چنین سیستمی بر نسخه‌نویسی حاکم است و تا مادامی که پزشک معالج مسائل اقتصادی و اجتماعی را در نسخه‌نویسی رعایت نمی‌کند هیچ‌امیدی به کاهش مصرف دارو و جلوگیری از کاربرد بی‌رویه و نابجای این کالای استراتژیک نیست. این نکته را هم متذکر شویم که آمپول استروژن کنژوگه داروی تقریباً گران‌قیمتی است (هر ویال ۳۹۰ ریال) و جزء داروهای وارداتی می‌باشد.

نمونه اول:

در نسخه شماره ۱ دو ترکیب دارویی وجود دارد. چون بحث ما راجع به ترکیب دوم است، از بررسی ترکیب اول می‌گذریم. در ترکیب دوم ۱۵۰ میلی‌گرم پروژسترون بصورت آمپول و ۷۵ میلی‌گرم استروژن کنژوگه بصورت آمپول در ۱۸۰ میلی لیتر لوسیون بتامتازون برای بیمار تجویز شده که می‌بایستی موی سر را با این ترکیب ماساژ دهد. با توجه به اینکه عوارض پوستی استروژنها را در بالا متذکر شدیم و گفتیم که این ترکیبات باعث ریزش موی سر شده و گاهی نیز موجب هیرسوتیسم یعنی رویش غیرطبیعی مو می‌شود لذا هیچ توجهی برای بکار بردن این دارو برای ترکیبی که بایستی موی سر را با آن ماساژ داد نمی‌شود، مگر اینکه پزشک معالج خواسته باشد از عارضه هیرسوتیسم استروژن برای جلوگیری از ریزش مو یا رویش موهای ریخته شده سر بیمار استفاده نماید. گرچه بحث پیرامون این مسأله زیاد است، ولی

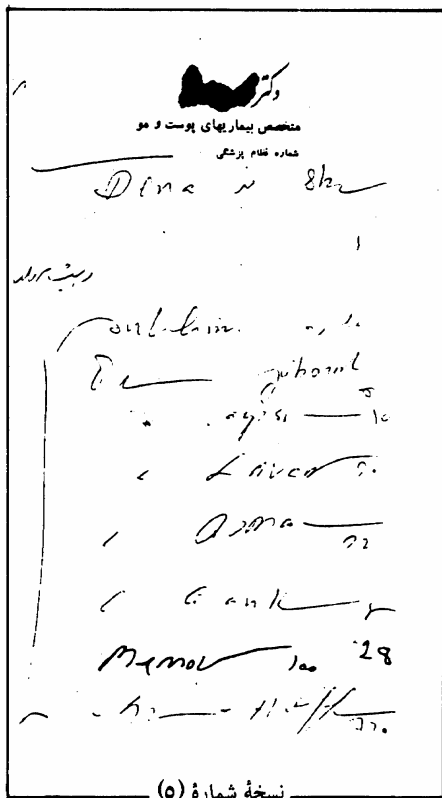
نمونه دوم:

سر تجویز شده و تمامی مسائلی که در مورد نسخه شماره ۱ گفته شد بر این نسخه نیز مترتب می‌باشد. اگر این همکاران در روز فقط یکی از این نسخه‌ها را تجویز نمایند (که امری بعید بنظر می‌رسد) سالیانه ۴۶۸۰ عدد ویال استروژن کنژوگه در جایی مصرف

در نسخه شماره ۲ ترکیبی شامل ده عدد آمپول استروژن و ده عدد بتامتازون در ۳۰۰ میلی‌لیتر الکل اتیلیک وجود دارد. این دارو نیز برای ماساژ موی

روز		ماه		سال	
۶	۸	۸	۱۳	نام بیمار.....	
نوع بیماری.....				مخصوص داروخانه - آزمایشگاه - رادیولوژی	
<p>۱. Sublimin ۱۰</p> <p>۲. Penjabonit</p> <p>۳. Capsi ۵</p> <p>۴. Penax ۱۰</p> <p>۵. Domam ۲</p> <p>۶. Cortik</p> <p>۷. Penax ۱۲</p> <p>۸. ۱۰۰</p> <p>۹. ۳۰</p>					
مهر و امضاء داروخانه - آزمایشگاه		مهر و امضاء بیمار		تاریخ	
راه پولوزی		بیمار		روز	
خانواده شبانه روزی (شماره ۱)		بیمار		روز	
داروخانه داروسازی		بیمار		روز	
۱۳ استان منطقه‌ای بیماری استان		بیمار		روز	

نسخه شماره (۴)

می‌شود که نایستی مصرف گردد، و این چیزی جز هدر دادن داروهای حیاتی برای مصارف غیر ضروری نبوده و نادیده گرفتن شرایط خاکم بر سیستم دارویی مملکت می‌باشد.

مورد هفتم - آمپول ویتامین B₆

پیریدوکسین یا ویتامین B₆ به شکل قرصهای ۴۰ میلی‌گرمی و آمپولهای ۱۰۰ و ۳۰۰ میلی‌گرمی در طرح ژنریک وجود دارد. فرم خوراکی آن در موارد کمبود ویتامین B₆ مصرف شده و فرم تزریقی آن در مواردی که مصرف خوراکی آن مناسب نباشد مانند بی‌اشتهائی، تهوع، استفراغ قبل و بعد از عمل جراحی و یا اختلال در جذب گوارشی استفاده می‌گردد. ویتامین B₆ باعث می‌شود که جذب بعضی از داروها مثل لوودوپا کاهش یابد، ولی هیچگونه اشاره‌ای به مصارف موضعی آن نشده است. در زیر به نمونه‌هایی اشاره می‌کنیم که از ویتامین B₆ در ترکیب داروهای پوستی استفاده شده است.

نمونه اول:

در نسخه شماره ۳ ترکیبی شامل ۳۰۰ میلی‌گرم پروژسترون، ۵ عدد آمپول استرادیول والرات، ۵ عدد آمپول ویتامین B₆، نیم گرم اسیدسالیسیلیک و ۵ میلی لیتر پروپیلن گلیکول در یک پایه مائی می‌باشد و بایستی بوسیله بیمار هر شب روی سر مالیده شود. آنچه که در این نسخه جلب توجه می‌کند وجود آمپول ویتامین B₆ در یک ترکیب پوستی است که چیزی جز مصرف بی‌رویه و نابجای پیریدوکسین نیست و هیچ کمکی جز بالا رفتن مصرف دارو در مملکت نمی‌کند.

نمونه دوم:

در نسخه شماره ۴ دوازده عدد آمپول ۱۰۰

میلی‌گرمی ویتامین B₆ و در نسخه شماره ۵ بیست و هشت عدد آمپول ۱۰۰ میلی‌گرمی ویتامین B₆ در یک ترکیب جلوگیری کننده از ریزش موی سر نوشته شده است. گرچه در تأثیر این داروی ترکیبی بلند بالا حرف بسیار است، اما آنچه مورد نظر است اینکه مصرف دارو به این ترتیب آیا هدر دادن این کالای استراتژیک نیست، و چنین نسخه‌هایی بی‌توجهی به ارزش داروهای نمی‌باشد که برای مصارف دیگری تدارک دیده شده‌اند.

قضاوت در این مورد را به عهده کسانی می‌گذاریم که بایستی در فکر پیاده کرده نظامی صحیح برای دارو و درمان این مملکت باشند.

(ادامه دارد)